

Mikroregion Dolní Střela je rájem drobných památek. Právě kamenné kříže jsou výpovědí o historii a životě krajiny. Jejich umístěním do přírody se tak naše krásná příroda stává pamětihodností.

Hubenov - pískovcový kříž s hlavou a nohou do klínu. Nachází se na východní periferii obce při silnici do Vrtba před domem čp. 23.

Spankov - pískovcové kolo, které má na čele v kruhu vepsaný kříž. Je zasazeno v pravé stěně zanikajícího úvozu k samotě Kostelík, asi 400 m jihozápadně od osady Spankov.

Kostelík - malý pískovcový křížek s drobnými rameny. Je rozbit na několik částí a jen volně sesazen. Původně stál u samoty Dlouhá louka. Po roce 1950 byl převezen na samotu Kostelík a položen před bývalou hájovnou. Dnes je neznámý.

Úněšov - kamenný kříž s nohou přetvořenou do mohutného klínu. Na přední straně v zahlobené ploše reliéf krátkého silného meče. Stojí 1200 m od osady Liška ve středu Křížové louky, dnes zalesněné hustým porostem.

SV okraj Dlouhé louky při cestě na Nečtiny (SV od kříže s mečem). Objeven po roce 2003.

Lipí - kamenný kříž, jehož pata je široká jako rozpětí jeho ramen. Na břevnu je do hloubky vysekána sekera bez topůrka. Stojí západně od hájovny Libenov. Zmizel po roce 2000.

Hvozď - obdélná deska z hrubozrnného pískovce. Na čele pozitivní reliéf řeckého kříže. Stojí vpravo nad cestou k Libenovu u vodojemu.

Hvozď - obdélná kamenná deska s vystouplým reliéfem kříže. Stojí při hlavní komunikaci uvnitř obce naproti požární nádrži. Opírá se o stěnu stodoly patřící ke statku čp. 37.

Dražň - na pískovcové desce silně setřelý pozitivní reliéf berličkového kříže. Na horní ploše druhotně upevněn litinový křížek. Stojí asi 1 km od obce vlevo při silnici do Pláň.

Lipí - pískovcový řecký kříž s kouzelným důlkem v hlavě. Stojí vlevo při cestě z Lipí do Radějova za rozcestím k Libenovu.

Hodovíz - monolitický kříž z pískovce, vyvrácený a s pravým ramenem odlomeným, nacházejícím se na místě. Uprostřed tělesa do hloubky vysekaný řecký kříž. Od roku 1951 se nalézá za zahradou domu čp. 9.

Hodovíz - pískovcová, nahoře zakulacená deska s vystouplým reliéfem tlapatého kříže. U paty kříže výrazně ryté číslice 1858. je zasazen do silničního mostku na cestě do Pláň asi 500 m od obce.

Hodovíz - zachovalá, dobře opracovaná deska s tlapatým křížem v reliéfním provedení. Leží ve svahu nad potokem, asi 500 m severně od obce.

Hodovíz - nízký, vpředu a vzadu opracovaný kámen s řeckým křížem vysekaným do hloubky. Naposledy ho zaznamenal Šrámek roku 1945 severozápadně od obce za rozcestím U Křížku.

Česká Doubravice - obdélná kamenná deska. Na čele pozitivní reliéf kříže s rameny a hlavou do klínu. Pod levým ramenem reliéf kladiva. K doubravickým křížům se vztahuje pověst o nešťastné smrti třech mládenců. Stojí též při staré silnici do Manětína asi 1 km od obce.

Česká Doubravice - nahoře mírně zakulacená pískovcová deska s reliéfem latinského kříže. Na druhé straně zahloubený menší kříž. Stojí 300 m severozápadně od obce při pravé straně staré silnice do Manětína.

Manětín - téměř neopracovaný kámen s neumělým negativním reliéfem tlapatého kříže. Stojí jihovýchodně od obce při lesní cestě k rekreačním objektům před chatou E 164. Byl sem přenesen od Štichovic.

Horní Hradiště - obdélníková deska. Na ní vystoupil reliéf trojúhelníku, z jehož vrcholu se tyčí řecký kříž. Na pravé boční straně do hloubky vysekán menší kříž. Stál asi 2 km od Plas nad údolím zv. Peklo, kde byl kdysi zavražděn mnich z plaského kláštera a jemu na paměť byl postaven tento křížový kámen. Roku 1943 ho nakreslil Šrámek - tehdy byl opřený o uschlý strom, potom již nebyl registrován.

Žebnice - kruhová pískovcová deska na užší základně. Na čele v pozitivním reliéfu berličkový kříž, který je stejný jako i na jiných místech severně od Plzně. Křížové kolo je zazděno ve zdi stodoly v intravilánu obce.

Žebnice - slepencové "kolo" s reliéfem kříže v kruhu. Je dalším ze skupiny kruhových stél Plzeňska. Svým průměrem představuje největší kruhovou stélu v Čechách a patrně i v Evropě. Je z jedné třetiny zasazeno u dřevěného kříže a před ním je kamenný pomníček přenesený sem ze hřbitova kolem roku 1941. k místu, které je na okraji obce, se vztahuje pověst o zastřelení myslivce náhodným výstřelem jeho přítele.

Česká Doubravice - pravidelný čtyřboký kvádr. Na třech stranách má vysekány tři různé kříže. Objekt je přemístěn do Mariánské Týnice ze silnice Česká Doubravice - Manětín.

Hadačka - segmenty jetelového kříže se zbytky písma. Zachovaly se čtyři části kříže. Do roku 1945 stál, již rozbit, pod vrcholem Tří kříže u cesty do Malé Černé Hati v sousedství křížku. Nyní je v bývalém velkostatku Sechutice.

Břízsko - obdélná pískovcová deska s hranami ohlodanými erozí. Na odvrácené straně tři stejně dlouhé vodorovné rysky a dvě další svislé. Je na západním okraji obce, v klínu silnice do Čivic a cesty k Pazderně. Před ní stojí novodobý křížek.

Bílov - plochý obdélníkový kámen s reliéfem kříže s okosenými hranami. Je postaven u výjezdu z obce na Sedlec. Vedle stojí sloupková boží muka. Původně stával poblíž Sedlce, roku 1985 po přeražení opraven.

Bílov - kamenná stéla je typem, který se vyskytuje v počtu asi 20 kusů v plzeňském regionu a na Rakovnicku. Většina z nich je ozdobena berličkovým křížem se srpovitě zakončenými rameny. Podobné objekty bývaly považovány za takzvaná celní kola (Gnirs 1933) a nacházejí se na jih od Pyrenejí, kde ale plní jinou funkci. Stojí v Bílově před rekreační chatou E 2.